

PARLAMENDIINFO KESKUS

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU
NATIONAL LIBRARY OF ESTONIA

SUMMARIA SOCIALIA

Välisajakirjades ilmunud sotsioloogia-, majandus- ja poliitikaalaste kirjutiste tutvustusi

2014 : 1

<http://www.nlib.ee/summaria-socialia/>

E-post: Mai.Voormann@nlib.ee

SISUKORD

EUROOPA LIIT.....	2
MAAILMAPOLIITIKA.....	3
POLIITILISED PROTSESSID.....	4
MAJANDUSPOLIITIKA.....	5
JUHTIMINE.....	7
ENERGIAMAJANDUS.....	8
REGIONAALPOLIITIKA.....	8
KESKKONNAPOLIITIKA.....	9
RAHVASTIKUPOLIITIKA.....	9
RAHVUSPOLIITIKA.....	9
HARIDUSPOLIITIKA.....	9
SOTSIAALPOLIITIKA.....	10
SOTSIAALNE EBAVÕRDSUS.....	12
TERVISEPOLIITIKA.....	12
TÖÖPOLIITIKA.....	12
SOO-UURINGUD.....	13

VALIK ARTIKLEID VÄLISAJAKIRJANDUSEST

EUROOPA LIIT

Bonotti, Matteo. Politics without the vernacular: liberal culturalism and the language policy of the European Union // *Politics*. Vol. 33 (2013), no. 3, pp. 196-206. Artikkel põhineb Will Kymlicka liberaalse kulturalismi seisukohal, kus väidetakse, et eksisteerivad pinged kahe seisukoha vahel: (1) idee, et mitmekeelses poliitikas tuleb keelelist mitmekesisust kaitsta; (2) väide, et keelepiiride ülene demokraatlik debatt on teostamatu. Artiklis see vastuolu lahendatakse.

Märksõnad: keelepoliitika, keeleline mitmekesisus, Euroopa Liit.

Eigmüller, Monika. Europeanization from below: the influence of individual actors on the EU integration of social policies // *Journal of European Social Policy*. Vol. 23 (2013), no. 4, pp. 363-375.

Artikkel käsitleb Euroopa Liidu sotsiaalpoliitika integratsiooni, mida erinevalt teistest poliitikavaldkondadest iseloomustab altpoolt tulev initsiatiiv, st otsustavateks teguriteks saavad individuaalsed tegutsejad ja nende huvid. Analüüsitakse ka kompetentsi kandumist rahvuslikult tasandilt üle-euroopalisele tasandile.

Märksõnad: Euroopa Liit, liikmesriigid, sotsiaalpoliitika, euroopastumine, eurointegratsioon.

Герасимова, Римма. Беларусь и ЕС. Непростое соседство // *Современная Европа*. 2013, no. 3, с. 53-60.

Artiklis analüüsitakse Valgevene ja Euroopa Liidu suhteid, märkides, et praegune usaldamatus ei ole suhetes alati domineerinud. Antakse ülevaade suhete ajaloost ja president Lukašenka poliitika mõjust neile.

Märksõnad: Valgevene, Euroopa Liit, rahvusvahelised suhted, presidendid, sisepoliitika.

Mocan, Naci; Altindag, Duha T. Salaries and work effort: an analysis of the European Union parliamentarians // *The Economic Journal*. Vol. 123 (2013), no. 573, pp. 1130-1167.

Artikkel käsitleb Euroopa Parlamendi (EP) liikmete palga ja töö-alase tegevuse seoseid pärast palgapoliitika muutust 2009. aastal. Kui varem maksid saadikutele palka liikmesriigid ning esines suurt sissetulekute ebavõrdsust, siis 2009. aastast hakkas palka maksuma EP ja palgad võrdsustusid.

Märksõnad: Euroopa Parlament, Euroopa Liit, parlamendisaadikud, palk.

Portes, Jonathan. Commentary: the economic implications for the UK of leaving the European Union // *National Institute Economic Review*. Vol. 226 (2013), no. 1, pp. F4-F9.

Artikkel keskendub küsimusele, mida tooks endaga kaasa Suurbritannia lahkumine Euroopa Liidust. Autori arvates oleks referendum selles küsimuses isegi vajalik, sest arvestades ELi muutunud olemust, peaksid kodanikud avaldama arvamust muutuste üle euroliidus. Puuduvad aga analüüsid, mis näitaksid lahkulöömise tegelikku mõju.

Märksõnad: Euroopa Liit, Suurbritannia, majanduslik areng.

Verdun, Amy. Decision-making before and after Lisbon: the impact of changes in decision-making rules // West European Politics. Vol. 36 (2013), no. 6, pp. 1128-1142. Artikkel käsitleb institutsionaalseid reegleid ja otsustusprotsessi enne ja pärast Lissaboni lepingut, püüdes vastata järgmistele küsimustele: (1) Mis viis Lissaboni lepinguni? (2) Missugused institutsionaalsed muutused kehtestati Lissaboni lepinguga? (3) Mida need muudatused andsid?
Märksõnad: Euroopa Liit, lepingud, otsustamine.

MAAILMAPOLIITIKA

Данилов, Дмитрий. Отношения России и НАТО: уроки прошлого и дилеммы будущего // Современная Европа. Т. 56 (2013), но. 4, с. 5-19. Artiklis käsitletakse Venemaa ja NATO suhteid nii ajaloolises kui ka tulevikku vaatavas aspektis, märkides, et kuigi üheski kontseptuaalses dokumendis (rahvusliku julgeoleku strateegia, välispoliitika kontseptsioon, sõjaline doktriin) ei märgita suhteid NATOga Venemaa prioriteediks, mängivad need suhted siiski suurt rolli Venemaa välispoliitikas.
Märksõnad: Venemaa, välispoliitika, rahvusvahelised suhted, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsioon.

Долгов, Борис. Сирийский кризис и страны НАТО // Актуальные проблемы Европы = Urgent Problems of Europe. 2013, но. 3, с. 94-118. Artikkel vaatlleb, kuidas NATO juhtivad riigid kasutasid Süüria kriisi oma huvides, väites, et Bashar al-Assadi taheti kukutada selleks, et jätta Iraan ilma liitlasest ning peatada Iraani tuumaprogramm.
Märksõnad: Süüria, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsioon, Iraan, riigid, sõjalised konfliktid, islamimaad.

Dunn, David Hastings. Drones: disembodied aerial warfare and the unarticulated threat // International Affairs. Vol. 89 (2013), no. 5, pp. 1237-1246. Artiklis käsitletakse droonide ehk mehitamata õhusõidukite võimalikku laiemat mõju, mida artikli autori arvates on seni alahinnatud ja liiga vähe analüüsitud. Droonid ei ole mitte ainult uus ja hävitav tehnoloogia, nagu seda on kasutatud võitluses terrorismi vastu, vaid ka terrorismiohu uus vorm lääne vastu.
Märksõnad: droonid, kaugjuhitavad sõidukid, õhusõidukid, terrorismivastane võitlus.

Forsberg, Tuomas. The rise of Nordic defence cooperation: a return to regionalism? // International Affairs. Vol. 89 (2013), no. 5, pp. 1161-1181. Artiklis analüüsitakse viimastel aastatel suurenenud kaitsekoostööd Põhjamaades.
Märksõnad: kaitsepoliitika, julgeolek, regionaalne koostöö, Põhjamaad.

Juusola, Hannu; Pörsti, Joonas; Nyström, Erik; Nokelainen, Pasi; Yigit, Ahu; Mäki, Mikko; Erästö, Tytti; Hopsu, Janne. Uskonkiistasta tuli politiikkaa // Ulkopoliitikka. Vsk. 50 (2013), nro. 4, s. 18-38. Artiklisarjas käsitletakse Lähis-Ida riike. Usurühmade tähtsus on viimasel ajal kasvanud, sunniidi- ja šiiidienamusega riigid on jagunenud eri leeridesse. Usk, hõim ja kohalik

identiteet ühendavad Lähis-Ida elanikke juba rohkem kui nõrgenenud valitsemisega riigid. Samas piirkonna valitsejad õhutavad islami õpetuste igipõlist konflikti, et püsida võimul ja hoida demokraatia eemal.

Märksõnad: *islam, islamism, sunniidid, šiiidid, Iraak, Iraan, Saudi Araabia, Süüria, Türgi, Lähis-Ida.*

Mäkinen, Juha. Ihmisoikeuksia vai lännen oikeuksia? // Ulkopoliitikka. Vsk. 50 (2013), nro. 4, s. 40-43.

Läänelik inimõigusliikumine peaks hülgamma ettekujutuse, et lääne inimõigusnormid on ülemaailmsed, on pakutud Stephen Hopgoodi raamatus „The Endtimes of Human Rights”. Eriti Aasia riikides ollakse arvamusel, et inimõigusi tuleb kohandada iga riigi enda kultuurilise ja poliitilise konteksti järgi. Artiklis arutletakse Hopgoodi raamatu ja inimõiguste üle maailmas.

Märksõnad: *inimõigused, õigusnormid, Läänemaad, Aasia.*

Носов, Михаил. Россия между Европой и Азией // Современная Европа. 2013, но. 3, с. 22-40.

Artiklis analüüsitakse Venemaa kuuluvust Euroopasse ja Aasiasse, vaadeldakse geopoliitilise asendi ajaloolist aspekti, selle ideoloogilisi ja sotsiaal-majanduslikke tagajärgi ning positiivseid külgi Venemaa arengule.

Märksõnad: *Venemaa, Euroopa, Aasia, geopoliitika, eurasiantsim, rahvuslikud huvid.*

Погорельская, Светлана. Страны Евросоюза в Ливии: опыт военного вмешательства // Актуальные проблемы Европы = Urgent Problems of Europe. 2013, но. 3, с. 119-134.

Artiklis käsitletakse Liibüa kriisi kujunemist ja tagajärgi ning Euroopa Liidu võimalusi konflikti reguleerimisel.

Märksõnad: *Liibüa, sõjalised konfliktid, rahvusvahelised suhted, Euroopa Liit, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsioon.*

Ušackas, Vygaudas. The European Union role in today's Afghanistan // Актуальные проблемы Европы = Urgent Problems of Europe. 2013, но. 3, с. 48-64.

Artiklis analüüsitakse Euroopa Liidu tegevust Afganistanis stabiilsuse saavutamisel (riikluse ehitamine, humanitaarabi, demokraatia ja inimõiguste arendamine, narkootikumide vastane võitlus jne).

Märksõnad: *Euroopa Liit, Afganistan, demokraatia, inimõigused, stabiilsus, riikluse ehitamine.*

POLIITILISED PROTSESSID

Arter, David. How the True Finns won a seat in Etelä-Savo in April 2011 – and why it is important to know // Poliitikka. Vsk. 55 (2013), nro. 4, s. 207-222.

Artiklis on vaatluse all Soome Põlissoomlaste Partei võimas valimistulemus 2011. aasta parlamendivalimistel. Hea valimisedu mõistmiseks analüüsitakse partei moodustamist, kandidaatide ülesseadmist ja parteisisest võistlust.

Märksõnad: *parteid, parlamendivalimised, Soome.*

Boix, Carles; Miller, Michael; Rosato, Sebastian. A complete data set of political regimes, 1800–2007 // Comparative Political Studies. Vol. 46 (2013), no. 12, pp. 1523-1554.

Artikkel toetub Robert Dahli demokraatia määratlusele ning analüüsib 219 riiki ajavahemikust 1800–2007, sh majandusliku arengu ja demokraatia seoseid.

Märksõnad: demokraatia, riigid, politoloogia.

Jutila, Karina. Poliitikko testataan joka päivä // Kanava. Vsk. 39 (2013), nro. 7, s. 4-8. Artiklis on vaatluse all, miks poliitik olla on raske ja millised omadused peaksid poliitikul olema. Samuti käsitletakse parlamendiliikme abile esitatavaid nõudeid.

Märksõnad: poliitikut, vastutus, parlamendiliikmed, Soome.

Oksanen, Markku. Eläinkysymys ja demokratia // Poliitikka. Vsk. 55 (2013), nro. 4, s. 239-255.

Poleemika loomade õige kohtlemise ja nende sotsiaalse staatuse pärast on kestnud Soomes 1990ndate lõpust alates. Artiklis vaadeldakse loomade õigusi poliitilise teooria vaatenurgast.

Märksõnad: loomad, loomaõigused, loomakaitse, poliitilised teooriad, Soome.

Roberts, Andrew; Seawright, Jason; Cyr, Jennifer. Do electoral laws affect women's representation? // Comparative Political Studies. Vol. 46 (2013), no. 12, pp. 1555-1581. Artikkel käsitleb valimissüsteemide mõju naiste poliitilisele esindatusele. Kui varasemad uuringud rõhutavad tugevat seost, siis käesolev uurimus seda ei kinnita.

Märksõnad: valimissüsteemid, naised, poliitika.

Svallfors, Stefan. Government quality, egalitarianism, and attitudes to taxes and social spending: a European comparison // European Political Science Review. Vol. 5 (2013), no. 3, pp. 363-380.

Artiklis käsitletakse valitsuse kvaliteedi (eelkõige objektiivsuse ja efektiivsuse) mõju hoiakutele maksude ja sotsiaalsete kulutuste suhtes, aluseks 2008. aasta Euroopa sotsiaaluuring. Võrdlusena esitatakse andmed 29 Euroopa riigi (sh Eesti) kohta.

Märksõnad: valitsused, hoiakud, maksustamine, sotsiaalkulud, Euroopa, riigid, Eesti, sotsiaaluuringud.

Tuori, Kaarlo. Demokraattinen oikeusvaltio uhattuna // Kanava. Vsk. 39 (2013), nro. 8, s. 15-19.

Soomet on peetud stabiilseks demokraatlikuks õigusriigiks. Nüüd on artikli autori arvates Soome põhiseaduskultuuris murettekitavaid tagasimineku märke, mille üle artiklis arutletakse.

Märksõnad: õigusriik, demokraatia, põhiõigused, Soome.

MAJANDUSPOLIITIKA

Altomonte, Carlo; Aquilante, Tommaso; Békés, Gábor; Ottaviano, Gianmarco I. P. Internationalization and innovation of firms: evidence and policy // Economic Policy.

Vol. 28 (2013), no. 76, pp. 665-700.

Artikkel analüüsib seoseid ettevõtete rahvusvahelistumise, innovatsiooni ja tööviljakuse vahel seitsmes Euroopa riigis (Austria, Prantsusmaa, Saksamaa, Ungari, Itaalia, Hispaania, Suurbritannia).

Märksõnad: ettevõtted, tööviljakus, innovatsioonid, rahvusvahelistumine, riigid, Euroopa.

Besley, Timothy; Ilzetzki, Ethan; Persson, Torsten. Weak states and steady states: the dynamics of fiscal capacity // American Economic Journal: Macroeconomics. Vol. 5 (2013), no. 4, pp. 205-235.

Artiklis pakutakse välja dünaamiline mudel riikide finantsstabiilsuse hindamiseks aja jooksul. Selle tulemusena eristatakse kaugemas perspektiivis kolme tüüpi riike: (1) ühise huvi riik; (2) ümberjaotav riik; (3) nõrk riik.

Märksõnad: riigid, majanduslik areng, mudelid.

Calomiris, Charles W.; Haber, Stephen H. Why banking systems succeed – and fail. The politics behind financial institutions // Foreign Affairs. Vol. 92 (2013), no. 6, pp. 97-110.

Artiklis on vaatluse all pangandus ja finantskriisid. Uuringu kohaselt, mis hõlmas 117 riiki, neist ainult 34-s ei olnud panganduskriisi ajavahemikul 1970–2013.

Märksõnad: pangandus, finantskriisid, majandusajalugu.

Dwyer, Gerald P.; Devereux, John; Baier, Scott; Tamura, Robert. Recessions, growth and banking crises // Journal of International Money and Finance. Vol. 38, (213), Nov., special iss., pp. 18-40.

Artiklis analüüsitakse panganduskriisi seoseid majanduskasvu ja -langusega, andmed on 21 riigi kohta aastatest 1870 (1901) – 2009. Andmed hõlmavad ka kapitaliinvesteeringuid ja inimkapitali kujunemist.

Märksõnad: finantskriisid, majanduslik areng, majanduskriisid, riigid.

Fyke, Jeremy P.; Buzzanell, Patrice M. The ethics of conscious capitalism: wicked problems in leading change and changing leaders // Human Relations. Vol. 66 (2013), no. 12, pp. 1619-1643.

Artikkel lähtub selliste ettevõtete nagu Citigroup, Enron jt seotud skandaalidest ning analüüsib neile juhtumitele toetuvalt juhtimise, sh eetiliste juhtide olulisust, toetudes teadliku kapitalismi seisukohtadele ja selle kriitikale.

Märksõnad: juhid, juhtimine, eetika, korporatsioonid (maj.), finantskriisid, Ameerika Ühendriigid.

Giuliano, Paola; Mishra, Prachi; Spilimbergo, Antonio. Democracy and reforms: evidence from a new dataset // American Economic Journal: Macroeconomics. Vol. 5 (2013), no. 4, pp. 179-204.

Artiklis analüüsitakse demokraatia ja majandusreformide (rahandus, pangandus, kaubaturud, põllumajandus, kaubandus) seoseid, vaatluse all on 150 riiki aastatest 1960–2004.

Märksõnad: demokraatia, reformid, majandusreformid, riigid.

Graff Zivin, Joshua; Neidell, Matthew. Environment, health, and human capital // Journal of Economic Literature. Vol. 51 (2013), no. 3, pp. 689-730.

Artiklis on vaatluse all see, kuidas majandusteadlased käsitlevad keskkonna ja individuaalse heaolu seoseid, mis kokkuvõttes avaldavad suurt mõju tervisele ja inimkapitalile laiemalt ning mõjutavad majanduskasvu.

Märksõnad: majanduslik areng, majanduskasv, keskkond, tervis, heaolu, inimkapital.

Hyytinen, Ari. Pienten ja keskisuurten yritysten rahoituksen saatavuus //

Kansantaloudellinen aikakauskirja. Vsk. 109 (2013), nro. 4, s. 484-489.

Artiklis antakse ülevaade väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete finantseerimise võimalustest Soomes.

Märksõnad: keskmise suurusega ettevõtted, väikeettevõtted, finantseerimine, finantseerimisallikad, Soome.

Kwon, Seok-Woo; Heflin, Colleen; Ruef, Martin. Community social capital and entrepreneurship // American Sociological Review. Vol. 78 (2013), no. 6, pp. 980-1008.

Artikkel käsitleb sotsiaalsel kapitali kogukonna (avaliku hüve) aspektist ning analüüsib selle mõju ettevõtlusele, samuti seda, milline kogukond ergutab inimest kasutama tema sotsiaalsel kapitali töötamaks füüsilisest iskust ettevõtjana, aluseks USA 2000. aasta rahvaloenduse andmed, sotsiaalse kapitali ja sotsiaaluuringud.

Märksõnad: ettevõtlus, ettevõtjad, sotsiaalne kapital, sotsiaaluuringud, Ameerika Ühendriigid.

Raudla, Ringa. Pitfalls of contracting for policy advice: preparing performance budgeting reform in Estonia // Governance: An International Journal of Policy, Administration, and Institutions. Vol. 26 (2013), no. 4, pp. 605-629.

Artikkel käsitleb selliseid avaliku sektori reforme, kus reformi eesmärkide kindlaks määramisel osaleb väike ring (erasektori) eksperte, konkreetselt vaadeldakse Eesti eelarvereformi protsessi.

Märksõnad: reformid, eelarve, avalik sektor, eksperdid, konsultandid, Eesti.

Tiessalo, Raine. Vienti nostaa Espanjaa // Ulkopoliitikka. Vsk. 50 (2013), nro. 4, s. 48-51.

Artiklis käsitletakse Hispaania, Euroopa Liidu kriisiriigi üllatuslikku ekspordi kasvu 2013. aastal, eriti suurenes Hispaania eksport ELi välistele turgudele. Üks kasvu peamisi põhjusi on palkade kiire vähenemine.

Märksõnad: eksport, palgapoliitika, majandusnäitajad, Hispaania.

JUHTIMINE

Houni, Pia; Ansio, Heli; Järvinen, Mari. Parijohtajuus esittävän taiteen organisaatioissa // Hallinnon Tutkimus. Vsk. 32 (2013), nro. 3, s. 213-228.

Duaalne juhtimine või juhi ülesannete jagamine kahe inimese vahel on kasvav trend etenduskunstide valdkonnas. Artiklis käsitletakse duaalsel juhtimisel teatris ja teatritööd sotsioloogia ja antropoloogia vaatevinklist.

Märksõnad: juhtimine, juhtkond, etenduskunstid.

Virsu, Ville; Lehti, Lotta. Näin ihmisistä tuli brändejä // Kanava. Vsk. 39 (2013), nro. 7, s. 9-12.

Artiklis käsitletakse, kuidas üksikisik võib kujundada oma brändi väärtust. Võistlus edu nimel on üha sagedamini tänapäeva inimese elu keskseks mõjuteguriks. Selleks võistluseks pakutakse isiku brändi loomist, milleks inimesed peavad end kohandama ettevõtlusmajanduse ja turunduse mõtlemisviisidega. Põhiküsimus on, kuidas eristuda teistest, nt teistest samale töökohale kandideerijatest, kelle teenistuskäik on valdavalt samasugune.

Märksõnad: mina-esitus, mainekujundus, kuvand, brändid, edukus, karjääri planeerimine.

ENERGIAMAJANDUS

Ermida, Graça; Fernandes, J. P. The European Union's strategic gas supply options and the prevalence of the Southern corridor // European Foreign Affairs Review. Vol. 18 (2013), no. 4, pp. 547-561.

Lähiaastatel suureneb Euroopa Liidus gaasi tarbimine märkimisväärselt. Praeguste ennustuste kohaselt peab EL importima kuni 80% gaasist, mida ta tarbib aastal 2030. Juba nüüd on suur mure sõltuvuse pärast Venemaa gaasist, eriti Ida-Euroopa riikides. Artiklis antakse uudne sissevaade võimalustele, kuidas EL saaks vähendada sõltuvust Venemaast, samas kindlustades energiaga varustatuse.

Märksõnad: energiapoliitika, maagaas, energiajulgeolek, Euroopa Liidu maad, Venemaa.

REGIONAALPOLIITIKA

Ferry, Martin; McMaster, Irene. Cohesion policy and the evolution of regional policy in Central and Eastern Europe // Europe-Asia Studies. Vol. 65 (2013), no. 8, pp. 1502-1528.

Artikkel analüüsib, kuidas vastab Kesk- ja Ida-Euroopa riikide (sh Eesti) regionaalpoliitika ELi ühtekuuluvuspoliitikale.

Märksõnad: Euroopa Liit, Kesk-Euroopa, Ida-Euroopa, Eesti, regionaalpoliitika, ühtekuuluvuspoliitika.

McCann, Philip; Ortega-Argilés, Raquel. Transforming European regional policy: a results-driven agenda and smart specialization // Oxford Review of Economic Policy. Vol. 29 (2013), no. 2, pp. 405-431.

Artiklis analüüsitakse Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika reformide olemust, ratsionaalsust ja loogilisust, eelkõige on tähelepanu all regionaalne areng ja innovatsioon (nn arukas spetsialiseerumine).

Märksõnad: Euroopa Liit, regionaalpoliitika, regionaalne areng, innovatsioonid, ühtekuuluvuspoliitika.

Smętkowski, Maciej. Regional disparities in Central and Eastern European countries: trends, drivers and prospects // Europe-Asia Studies. Vol. 65 (2013), no. 8, pp. 1529-1554.

Artikkel keskendub regionaalsetele erinevustele Kesk- ja Ida-Euroopa riikides (sh Eesti), mis tekitab ühtviisi probleeme nii liikmesriikidele kui ka Euroopa ühtekuuluvusele.

Märksõnad: Euroopa Liit, Kesk-Euroopa, Ida-Euroopa, Eesti, regionaalpoliitika, regionaalne areng, regionaalsed erinevused, ühtekuuluvuspoliitika.

KESKKONNAPOLIITIKA

Sielen, Alan B. The devolution of the seas. The consequences of oceanic destruction // Foreign Affairs. Vol. 92 (2013), no. 6, pp. 124-132.

Artiklis on vaatluse all ookeani ökosüsteemid. Lähemalt käsitletakse mitmeid ohte ookeani elusorganismidele, sh saastumine tööstus- ja põllumajanduskemikaalidega, destruktiivsed kalapüügitehnoloogiad ja ülekalastamine, kliima soojenemine jms.

Märksõnad: ookeanid, merekeskkond, saastamine, merereostus.

RAHVASTIKUPOLIITIKA

Питухина, Мария; Сигова, Светлана. Человеческий капитал в миграционной политике Финляндии и России // Современная Европа. 2013, no. 3, с. 61-70.

Artikkel keskendub migratsiooniprotsessidele, täpsemalt välisrände Venemaal ja Soomes, rõhutades tööjõu vaba liikumise põhimõtet ja majanduslike tegurite tähtsust protsessi kestel. Tuuakse esile ka Soome rahvastikupoliitika positiivsed küljed.

Märksõnad: Venemaa, Soome, ränne (demogr.), välisränne, tööjõud, tööjõu vaba liikumine.

RAHVUSPOLIITIKA

Koopmans, Ruud. Multiculturalism and immigration: a contested field in cross-national comparison // Annual Review of Sociology. Vol. 39 (2013), pp. 147-169.

Artikkel käsitleb multikultuurset poliitikat seoses immigrantidega peamiselt Euroopa ja anglosaksi maades (USA, Kanada, Austraalia, Uus-Meremaa).

Märksõnad: multikultuursus, rahvuspoliitika, sisserändajad, sisseränne, Euroopa, Ameerika Ühendriigid, Kanada, Austraalia, Uus-Meremaa.

HARIDUSPOLIITIKA

Антюшина, Наталия. Финляндия – мировой лидер системы образования // Современная Европа. Т. 56 (2013), no. 4, с. 46-53.

Artikkel lähtub seisukohast, et haridussüsteemil on oluline mõju riigi konkurentsivõime arengule ja selle kvaliteet määrab paljuski ka koha rahvusvahelises tööjaotuses.

Analüüsitakse Soome haridussüsteemi edu põhjusi ja kohta ühiskonnas.

Märksõnad: Soome, haridussüsteemid, konkurentsivõime, majanduslik areng.

Beblavý, Miroslav; Thum, Anna-Elisabeth; Veselkova, Marcela. Education and social protection policies in OECD countries: social stratification and policy intervention // Journal of European Social Policy. Vol. 23 (2013), no. 5, pp. 487-503. Artikkel käsitleb hariduse ja sotsiaalkaitse poliitika seoseid OECD riikides (sh Eesti), täiendades seeläbi diskussiooni sotsiaalsete investeeringute ja sotsiaalkaitse korrelatsioonist. Käsitletakse, kuidas valitsuste haridus- ja sotsiaalpoliitika mõjutab sotsiaalset kihistumist.

Märksõnad: sotsiaalne kihistumine, haridus, sotsiaalkaitse, sotsiaalpoliitika, Majanduskoostöö- ja Arengu Organisatsioon, riigid.

Kiilo, Tatjana; Kutsar, Dagmar. Dilemmas related to the professional self-identity of Russian-speaking teachers in Estonia: adapting and accommodating to changes in the language-in-education domain // Journal of Baltic Studies. Vol. 44 (2013), no. 4, pp. 475-502.

Artikkel käsitleb vene keelt kõnelevate õpetajate reaktsioone üleminekul eestikeelsele haridusele, aluseks aastatel 2008–2010 mentorlusprogrammis osaleva 50 vene keelt kõneleva õpetaja *on-line*-küsitlus ja intervjuud.

Märksõnad: hariduspoliitika, Eesti, õpetajad, vene keel, venekeelsed.

SOTSIAALPOLIITIKA

Fahlén, Susanne. Capabilities and childbearing intentions in Europe: the association between work-family reconciliation policies, economic uncertainties and women's fertility plans // European Societies. Vol. 15 (2013), no. 5, pp. 639-662.

Artikkel käsitleb majandusliku ebakindluse, töö- ja pereelu ühitamise ning naiste lähiajal rasestumise soovi vahelisi seoseid kümnes Euroopa riigis (nt Rootsi, Soome, Suurbritannia, Saksamaa jt), aluseks Euroopa sotsiaaluuringu andmed.

Märksõnad: riigid, Euroopa, töö- ja pereelu ühitamine, majanduslik areng.

Fehr, Hans; Kallweit, Manuel; Kindermann, Fabian. Should pensions be progressive? // European Economic Review. Vol. 63 (2013), Oct., pp. 94-116.

Artikkel käsitleb pensionide progresseerumist ja selle mõju, aluseks Saksamaa, kus pensionisüsteem põhineb eranditult vaid sissetulekute suurusel. Võrdluseks esitatakse andmed ka mitteprogresseeruvate pensionide kohta.

Märksõnad: pensionid, pensionisüsteemid, Saksamaa.

Jaime-Castillo, Antonio M. Public opinion and the reform of the pension systems in Europe: the influence of solidarity principles // Journal of European Social Policy. Vol. 23 (2013), no. 4, pp. 390-405.

Artiklis käsitletakse kolme tüüpi pensionireforme: (1) maksete suurendamine; (2) pensioniea tõstmine; (3) vaba valik riikliku ja erapensioni vahel. Analüüsitakse, kuidas suhtumine solidaarsusesse mõjutab individuaalseid valikuid.

Märksõnad: pensionid, pensionisüsteemid, pensionireformid, solidaarsus.

Karjalainen, Karoliina; Hakkarainen, Pekka. Lääkkeiden väärinkäyttö 2000-luvun Suomessa. Esiintyvyys, käyttäjäryhmät ja käyttötarkoitukset //

Yhteiskuntapolitiikka. Vsk. 78 (2013), nro. 5, s. 498-508.

Artiklis käsitletakse rahustite, uinutite ja valuravimite mittesihipärast tarbimist Soomes, kui levinud see on ja kuidas see on seotud alkoholi ja narkootikumide kasutamisega.

Märksõnad: ravimid, ravimikasutus, tervisepoliitika, Soome.

Laaksonen, Seppo. Nettikyselyt ovat nykyaikaa // Kansantaloudellinen aikakauskirja.

Vsk. 109 (2013), nro. 4, s. 541-548.

Artiklis on vaatluse all veebipõhised küsitlused. Lähemalt käsitletakse internetiküsitlustega seotud probleeme.

Märksõnad: veebiküsitlused, küsitlusuuringud, Internet, uurimismeetodid.

McLanahan, Sara; Tach, Laura; Schneider, Daniel. The causal effects of father absence // Annual Review of Sociology. Vol. 39 (2013), pp. 399-427.

Artiklis analüüsitakse isa puudumise mõju laste tulemustele, nt koolis edasijõudmisele, vaimsele tervisele, tööturul toimetulekule, abielule ja peresuhetele, aluseks eri mudelite järgi tehtud uuringud.

Märksõnad: lastesotsioloogia, lapsed, isad, üksikemad, isa-lapse suhe.

Pyöriä, Pasi; Saari, Tiina; Ojala, Satu; Siponen, Katri. Onko Y-sukupolvi toista maata? Nuorten työorientaatio 1980-, 1990- ja 2000-luvuilla // Hallinnon Tutkimus.

Vsk. 32 (2013), nro. 3, s. 197-212.

Artiklis uuritakse, kas Soomes on põlvkondadevahelisi erinevusi tööeluga seotud hoiakutes. Statistikeskuse aastatel 1984, 1997 ja 2008 tehtud tööuuringute põhjal analüüsitakse, kuidas eri aastakümnetel sündinud 15–28-aastased noored ja noored täiskasvanud üksteisest erinevad. Peale palgatöö vaadeldakse ka pereelu ja vabaaja tähtsustamist ning valmisolekut vahetada töökohta.

Märksõnad: noored, põlvkonnad, töösuhted, sotsiaaluuringud, Soome.

Sippola, Markku. The awkward choices facing the Baltic worker: exit or loyalty // Journal of Baltic Studies. Vol. 44 (2013), no. 4, pp. 451-473.

Artiklis käsitletakse töötajate majandus- ja sotsiaalpoliitikast ning majandusarengust tulenevaid valikuid Baltimaades. Antakse ülevaade Eesti, Läti ja Leedu sotsiaalpoliitikast, 2007.–2009. aasta kriisist ja neil aastail aset leidnud välisrändest.

Märksõnad: majanduskriisid, majanduslik areng, sotsiaalpoliitika, majanduspoliitika, ränne (demogr.), välisränne, tööpuudus, palk, Baltimaad, Eesti.

Vilkama, Katja; Vaattovaara, Mari; Dhalmann, Hanna. Kantaväestön pakoa? Miksi maahanmuuttajakeskittymistä muutetaan pois? // Yhteiskuntapolitiikka. Vsk. 78 (2013), nro. 5, s. 485-497.

Artiklis on vaatluse all, mis põhjustel Helsingi põliselanikud kolivad ära linnaosadest, kuhu on koondunud rohkem sisserännanuid.

Märksõnad: linnarahvastik, etniline koosseis, sotsiaalne struktuur, segregatsioon, linnasotsioloogia, Helsingi.

SOTSIAALNE EBAVÕRDSUS

Cooper, David; McCausland, David W.; Theodossiou, Ioannis. Income inequality and wellbeing: the plight of the poor and the curse of permanent inequality //

Journal of Economic Issues. Vol. 47 (2013), no. 4, pp. 939-957.

Artikkel käsitleb sissetulekute ebavõrdsuse mõju individuaalsele heaolule ja tervisele. Järeldused toetavad seisukohta, et ebavõrdsemates ühiskondades on inimeste tervis kehvem ja esinevad suuremad sotsiaalsed probleemid.

Märksõnad: ebavõrdsus, tulud, heaolu, tervis, sotsiaalprobleemid.

Ellersgaard, Christoph Houman; Larsen, Anton Grau; Munk, Martin D. A very economic elite: the case of the Danish top CEOs // Sociology. Vol. 47 (2013), no. 6, pp. 1051-1071.

Artiklis käsitletakse ärieliidi kujunemist Taanis, võrdlusena tuuakse andmed ka Suurbritannia, Prantsusmaa ja Saksamaa kohta, aluseks 100 suurettevõtte tegevjuhtide ja teiste kõrgema taseme juhtide andmed 2007. aastast.

Märksõnad: Taani, eliit, sotsiaalsed kihid, sotsiaalne kihistumine, võrdlevuuringud.

TERVISEPOLIITIKA

Beckfield, Jason; Olafsdottir, Sigrun; Sosnaud, Benjamin. Healthcare systems in comparative perspective: classification, convergence, institutions, inequalities, and five missed turns // Annual Review of Sociology. Vol. 39 (2013), pp. 127-146.

Artikkel keskendub tervishoiusüsteemidele, konkreetselt: (1) tervishoiusüsteemide tüpoloogia areng; (2) hinnang tervishoiusüsteemide konvergensile; (3) tervishoiusüsteemide piiridega seotud probleemid; (4) tervishoiusüsteemide ja sotsiaalse ebavõrdsuse seosed.

Märksõnad: tervishoid, tervishoiukorraldus, meditsiinisotsioloogia, ebavõrdsus.

Clark, Damon; Royer, Heather. The effect of education on adult mortality and health: evidence from Britain // American Economic Review. Vol. 103 (2013), no. 6, pp. 2087-2120.

Artiklis analüüsitakse haridustaseme mõju tervisele, aluseks Suurbritannia andmed. Käsitletakse muutusi koolikorralduses 1947. ja 1972. aastal.

Märksõnad: tervis, haridustase, koolireformid, Suurbritannia.

TÖÖPOLIITIKA

Brochu, Pierre; Green, David A. The impact of minimum wages on labor market transitions // The Economic Journal. Vol. 123 (2013), no. 573, pp. 1203-1235.

Artiklis analüüsitakse miinimumpalga mõju tööturule, täpsemalt liikumistele tööturul, aluseks Kanada tööjõu-uuringu andmed aastatest 1979–2008. Tähelepanu all on naised ja mehed vanuses 15-59, arvesse võetakse ka haridustaset.

Märksõnad: Kanada, tööturg, palk, naised, mehed.

Leonardi, Marco; Pica, Giovanni. Who pays for it? The heterogeneous wage effects of employment protection legislation // The Economic Journal. Vol. 123 (2013), no. 573, pp. 1236-1278.

Artikkel analüüsib töökaitse-alase seadusandluse mõju palkadele, aluseks Itaalia 1990. aasta reform, mis kehtestas ebaõiglasel vallandamiskulud alla 15 töötajaga ettevõtetele.

Märksõnad: Itaalia, palk, töökaitse, seadused.

Sarkar, Prabirjit. Does an employment protection law lead to unemployment? A panel data analysis of OECD countries, 1990–2008 // Cambridge Journal of Economics. Vol. 37 (2013), no. 6, pp. 1335-1348.

Artiklis käsitletakse töökaitse seaduse mõju töötusele 23 OECD riigis aastatel 1990–2008. Vaatluse all on neoliberaalne seisukoht, et jäik töökaitse seadus mõjub tööhõivele negatiivselt, kuna suureneb nii pikaajaline kui ka noorte töötuse määr.

Märksõnad: tööhõive, töökaitse, seadused, neoliberalism, Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon, riigid.

SOO-UURINGUD

Conti, Maurizio; Sette, Enrico. Type of employer and fertility of working women: does working in the public sector or in a large private firm matter? // Cambridge Journal of Economics. Vol. 37 (2013), no. 6, pp. 1303-1333.

Artiklis analüüsitakse, kuidas mõjutavad tööandja omadused (avalik vs. erasektor, suuretevõtte vs. väikeettevõtte) töötavate naiste reproduktiivkäitumist, aluseks Itaalia viimase 30 aasta andmed.

Märksõnad: sündimus, naised, tööjõud, erasektor, avalik sektor.

Gustavsen, Elin. Equal treatment or equal opportunity? Male attitudes towards women in the Norwegian and US armed forces // Acta Sociologica. Vol. 56 (2013), no. 4, pp. 361-374.

Artikkel käsitleb meessõjaväelaste suhtumist oma naissoost kolleegidesse USA ja Norra kaitseväes 34 intervjuu põhjal. Kuigi mõlemas riigis oli meeste üldine suhtumine positiivne, ilmnisid erijooned sellise seisukoha põhjustes.

Märksõnad: kaitsevägi, sõjavägi, sõjaväelased, mehed, naised, hoiakud, Norra, Ameerika Ühendriigid.

Lyytinen, Sivi. Sukupuoli liikkeessä. Miesjärjestöjen tasa-arvopuheissa rakentuvat sukupuolen merkitykset // Naistutkimus. Vsk. 26 (2013), nro. 3, s. 5-16.

Soomes on naisorganisatsioonide kõrvale tekkinud 1990- ja 2000-ndail meesorganisatsioonid, kes soovivad edendada meeste vaatenurga arvessevõtmist soolise võrdõiguslikkuse poliitikas. Artiklis käsitletakse kolme Soome meesliikumise organisatsiooni soolise võrdõiguslikkuse kontseptsiooni.

Märksõnad: sooline võrdõiguslikkus, mehed, soorollid, Soome.

Milanowicz, Anna; Bokus, Barbara. Gender and moral judgements: the role of who is speaking to whom // Journal of Gender Studies. Vol. 22 (2013), no. 4, pp. 423-443.

Artikkel põhineb 240 lapse (vanuses 7–12 aastat) uuringul ning käsitleb moraalse arengu dünaamikat vanusest ja soost lähtudes, vaatluse all on terminid „hoolitsus” ja „õigus”. Toetutakse Carol Gilligani teoreetilistele seisukohtadele.

Märksõnad: tüdrukud, poisid, soouuringud, moraal, areng.

Semykina, Anastasia; Linz, Susan J. Job satisfaction and perceived gender equality in advanced promotion opportunities: and empirical investigation // *Kyklos*. Vol. 66 (2013), no. 4, pp. 591-619.

Artiklis arutletakse, kas naiste osakaalu suurenemine töajõus ja suurema hulga naiste jõudmine kõrgematele ametipositsioonidele toob kaasa muutusi töökeskkonnas ja tööga rahulolus.

Märksõnad: naised, tööjõud, töökeskkond, töörahulolu, organisatsioonikliima.

Ylöstalo, Hanna. Väärinymmärryksiä ja vastustamista – sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen käytännön ongelmia // *Politiikka*. Vsk. 55 (2013), nro. 4, s. 223-238.

Artiklis käsitletakse soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise juurutamisega seotud probleeme. Lähema tähelepanu all on võrdõiguslikkuse süvalaiendamine Soome kaitseministeeriumi valitsusalas.

Märksõnad: naised, mehed, võrdsed võimalused, sooline võrdõiguslikkus, Soome.

Refereerinud Mai Võormann ja Tiina Tammiksalu